

УДК 338.314

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Шубіна Світлана Валентинівна,
доцент, кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»
e-mail: shybina@ukr.net

Мірошник Олексій Юрійович,
доцент, кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»
e-mail: a.miroshnik84@gmail.com

Сулименко Катерина Сергіївна,
студентка факультету управління та фінансових технологій
Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»
e-mail: karina.sulymenko@gmail.com

Анотація. Досліджено головні підходи до визначення поняття «фінансові результати». Запропоновано комплексний підхід до аналізу доходів, витрат і фінансових результатів на прикладі фінансової звітності вітчизняного промислового підприємства з використанням факторного аналізу чистого прибутку як головного показника результатів діяльності.

Ключові слова: витрати, доходи, фінансові результати, рентабельність, аналіз, факторна модель.

Формул: 3; рис.: 0; табл.: 4; бібл.: 10.

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ANALYSIS OF EXPENSES, INCOME AND FINANCIAL RESULTS

Shubina Svitlana,
Ph. D. in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
Kharkiv Educational and Scientific Institute
of SHEI «Banking University»
e-mail: shybina@ukr.net

Miroshnik Oleksii,
Ph. D. in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
Kharkiv Educational and Scientific Institute
of SHEI «Banking University»
e-mail: a.miroshnik84@gmail.com

Sulymenko Kateryna,
Student of Faculty of Management and Financial Technologies
Kharkiv Educational and Scientific Institute
of SHEI «Banking University»
e-mail: karina.sulymenko@gmail.com

Annotation. Major approaches to the definition of financial results were investigated. Suggested concretized the definition via to provide own vision definition of financial results. Complex method for analysis of expenses, income and financial results of enterprise's financial statements was suggested. Analyzed of the dynamics of expenses and incomes involved in the formation of financial results. Analyzed of profitability of an enterprise by types. Net income

is the main rate of enterprise's activities was analyzed with using tools of factor analysis. The results of the analysis of income, expenses and financial results with the definition of the reserves for increasing profitability are summarized.

Keywords: expenses, income, financial results, profitability, analysis, factor model.

Formulas: 3; fig.: 0; tabl.: 4; bibl.: 10.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К АНАЛИЗУ РАСХОДОВ, ДОХОДОВ И ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ

Шубина Светлана Валентиновна,

доцент, кандидат экономических наук,

доцент кафедры учета и налогообложения

Харьковского образовательного-научного института

ГВУЗ «Университет банковского дела»

e-mail: shybina@ukr.net

Мирошник Алексей Юрьевич,

доцент, кандидат экономических наук,

доцент кафедры учета и налогообложения

Харьковского образовательного-научного института

ГВУЗ «Университет банковского дела»

e-mail: a.miroshnik84@gmail.com

Сулименко Екатерина Сергеевна,

студентка факультета управления и финансовых технологий

Харьковского образовательного-научного института

ГВУЗ «Университет банковского дела»

e-mail: karina.sulimenko@gmail.com

Аннотация. Исследованы главные подходы к определению понятия «финансовые результаты». Предложен комплексный подход к анализу доходов, расходов и финансовых результатов на примере финансовой отчетности отечественного промышленного предприятия с использованием факторного анализа чистой прибыли как главного показателя результатов деятельности.

Ключевые слова: расходы, доходы, финансовые результаты, рентабельность, анализ, факторная модель.

Формул: 3; рис.: 0; табл.: 4; библи.: 10.

Вступ. Для розвитку економіки держави особливе значення має забезпечення дохідності та позитивних фінансових результатів промислових підприємств України в поточному і майбутньому періодах. Ці показники є ключовими критеріями прогресивного існування та результативної діяльності суб'єктів господарювання. Крім того, фінансовий результат виступає джерелом створення і забезпечення стійкого економічного розвитку будь-якого підприємства та набуває матеріальної форми через показник прибутку (збитку), що отримує суб'єкт господарювання за підсумками своєї діяльності протягом звітного періоду. Значимість цього абсолютного показника та відносних показників цієї категорії, наприклад рентабельності, в контексті забезпечення економічного розвитку і зростання прибутковості підприємств є вкрай важливими в умовах нестабільної політичної ситуації країни. Таким чином, дослідження теоретичних і методичних підходів щодо аналізу витрат, доходів і фінансових результатів суб'єктів господарювання є сьогодні актуальними та перспективними.

Аналіз досліджень і постановка завдання. Проблема аналізу фінансових результатів підприємств поділяла увагу велика кількість провідних вітчиз-

няних і зарубіжних дослідників, серед яких слід відмітити таких як: С. В. Мочерний, М. С. Пушкар, В. А. Луговий, А. Г. Загородній, В. Є. Ануфрієв та інші. Проте наявність теоретичних і методичних проблем щодо аналізу фінансових результатів на сучасних промислових підприємствах, неврахування специфіки їх функціонування зумовили вибір цього напряму дослідження.

Метою статті є узагальнення і подальший розвиток теоретико-методичних підходів щодо аналізу витрат, доходів і фінансових результатів суб'єктів господарювання в системі управління промисловим підприємством.

Результати дослідження. Аналіз доходів і витрат підприємства має велике значення в системі загальної оцінки результатів роботи суб'єкта господарювання [1]. Це пов'язано з тим, що доходи і витрати мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства, який може мати як позитивний, так і негативний характер [2].

Проаналізувавши літературні джерела, можна побачити, що існують певні розбіжності між визначеннями фахівців в економіці, фінансах і науковцями щодо визначення поняття «фінансові результати». У

ході роботи з метою виявлення особливостей сутності «фінансові результати» та їх місця в системі бухгалтерського обліку було проведено аналіз нормативно-

законодавчих актів та наукової літератури в розрізі цього питання [3]. У *табл. 1* наведено підходи до визначення поняття «фінансові результати».

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «фінансові результати»

Автор (джерело)	Визначення
1. Міжнародні стандарти фінансової звітності	Для визначення фінансового результату рекомендують застосовувати метод «витрати – випуск». В обліковій практиці зарубіжних країн використовують два варіанти цього методу: – передбачається визначення фінансового результату звітного періоду як різниці між доходами від реалізації і витратами періоду; – фінансовий результат обчислюється як різниця між вартістю чистих активів на кінець
2. Національні стандарти України	Передбачено формування фінансових результатів за двома системами залежно від побудови фінансового обліку: – передбачає зіставлення доходів із витратами, та вартістю розподілу адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат; – фінансовий результат обчислюється як різниця між доходами підприємства та витратами, які акумулюють у звіті про фінансові результати згідно з їхніми характером (за елементами)
3. Мочерний С. В.	Грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена у прибутках або збитках
4. Пушкар М.С.	Прибуток чи збиток, отримані в результаті господарської діяльності
5. Луговий В.А.	Балансовий прибуток (або збиток) підприємства, який складається із доходу (витрат) від реалізації готової продукції (робіт, послуг), доходу (витрат) від інших реалізацій і сум позареалізаційних доходів (витрат)
6. Загородній А.Г.	1) різниця між доходами і витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час; 2) приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді
7. Ануфрієв В. Є.	1) визначається показником прибутку або збитку, що формується протягом календарного (господарського) року; 2) є різницею від порівняння сум доходів і витрат підприємства

Проаналізувавши зазначені вище визначення авторів, побачимо, що думки деяких науковців є тотожними. Так, поняття «фінансові результати» розглядають із різних позицій – як прибуток або збиток, приріст чи зменшення капіталу, підсумки, різниця між доходами і витратами. Таке різноманіття дефініцій і спричинило існування різних підходів до трактування поняття, яке досліджуємо. Зважаючи на це, пропонуємо вдосконалене визначення, а саме: фінансові результати – це грошова форма підсумків господарської діяльності суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між доходами і витратами підприємства за звітний період. Визначення є узагальненням серед зазначених вище. На відміну від інших, воно поєднує в єдине ціле такі важливі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємства, як рух грошових коштів, фінансовий ланцюжок «витрати, доходи, фінансові результати» і фінансовий стан [4].

Аналіз фінансових результатів набуває важливого значення, оскільки він є необхідною умовою управління доходами і витратами підприємства. На сьогодні існує велика кількість різноманітних методик такого аналізу.

Пропонуємо таку послідовність комплексного аналізу та оцінки витрат, доходів і фінансових результатів діяльності промислового підприємства, який варто проводити не менш ніж за три – п'ять років для отримання якісної картини розвитку суб'єкта господарювання:

1) дослідження звіту про фінансові результати, ураховуючи позитивні і негативні зміни у фінан-

совому ланцюжку «доходи – витрати – фінансові результати»;

2) аналіз динаміки витрат і доходів, що беруть участь у формуванні фінансового результату;

3) аналіз рентабельності підприємства за видами;

4) факторний аналіз чистого прибутку (складання факторної моделі чистого прибутку);

5) узагальнення результатів аналізу доходів, витрат і фінансових результатів із визначенням резервів підвищення прибутковості.

Як відомо, основним джерелом аналізу формування, динаміки та структури показників фінансових результатів діяльності є форма № 2 «Звіт про фінансові результати» («Звіт про сукупний дохід») [5]. На прикладі цієї форми звітності одного з вітчизняних промислових підприємств проаналізуємо його доходи, витрати і фінансові результати (*табл. 2*).

Аналіз фінансових результатів підприємства показує, що зменшення чистого прибутку обумовлено тим, що перевищення доходів над витратами в поточному році менш вагомим, ніж у попередньому. Звичайна діяльність підприємства є прибутковою. Витрати від операційної діяльності займають найбільшу частку в загальній сумі витрат [6]. Теж саме стосується доходів від цієї діяльності. Прибуток від операційної діяльності порівняно з попереднім роком збільшився на 22 646 тис. грн.

Вирішальний вплив на це справило значне збільшення витрат операційної діяльності. Доходи операційної діяльності також зросли, але меншою мірою, ніж витрати.

Таблиця 2

Аналіз фінансових результатів діяльності промислового підприємства

Показники	Роки		Абсолютне відхилення (+, -)
	попередній період	звітний період	
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	405 106	298 716	-106 390
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(336 815)	(186 576)	(150 239)
3. Валовий прибуток	68 291	112 140	43 849
4. Інші операційні доходи	35 140	133 796	98 656
5. Адміністративні витрати	(33 928)	(25 767)	-8 161
6. Витрати на збут	(14 917)	(11 782)	-3 135
7. Інші операційні витрати	(42 321)	(173 476)	131 155
8. Прибуток від операційної діяльності	12 265	34 911	22 646
9. Інші фінансові доходи	4	2	-2
10. Інші доходи	62	2 493	2 431
11. Фінансові витрати	(7 441)	(12 405)	4 964
12. Інші витрати	(300)	(78)	-222
13. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток)	24 923	4 590	-20 333
14. Податок на прибуток	(9 291)	(3 994)	-5 297
15. Чистий фінансовий результат (прибуток)	15 632	596	-15 036

У процесі проведення наступного етапу аналізу потрібно охарактеризувати структуру доходів і витрат, що беруть участь у формуванні фінансових результатів.

Так, доходи (виручка) від реалізації формуються від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг. Крім доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), підприємство може мати також інший дохід від операційної діяльності. До інших операційних доходів належать: доходи від реалізації іноземної валюти, інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій); від операційної оренди активів; від операційної курсової різниці за операціями в іноземній валюті, суми штрафів, пені, неустойок та інших санкцій за порушення господарських договорів, які одержано від боржників, або коли є рішення суду, арбітражного суду про їх стягнення; доходи від списання кредиторської заборгованості, щодо якої минув строк позовної давності; відшкодування раніше списаних активів (надходження боргів, списаних як безнадійні); суми одержаних грантів і субсидій, інші доходи від операційної діяльності [7]. Інші доходи від звичайної діяльності формуються з доходів від реалізації фінансових інвестицій, реалізації необоротних активів, неопераційної курсової різниці, безоплатно одержаних активів.

Розглянемо структуру доходів досліджуваного підприємства за даними *табл. 3*, складеної на основі інформації «Звіту про фінансові результати».

Таблиця 3

Динаміка доходів діяльності підприємства

Показник	За попередній період		За звітний період		Зміна, тис. грн
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	
Дохід (виручка) від реалізації продукції	405 106	92,0	298 716	68,7	-106 390
Інші операційні доходи	35 140	7,9	133 796	30,7	98 656
Дохід від участі в капіталі	-		-		
Інші фінансові доходи	4	0,0009	2	0,0004	-2
Інші доходи	62	0,01	2 493	0,6	2 431
Разом	440 312	100	435 007	100	-5 305

Дані таблиці свідчать, що найбільшу питому вагу має дохід від реалізації продукції. Загальна величина доходів порівняно з попереднім періодом зменшилась на 5 305 тис. грн, що є позитивною тенденцією, оскільки виручка від інших видів діяльності підприємства зросла, і це говорить про диверсифікацію видів діяльності підприємства та постійний пошук нових джерел доходу.

На витратних статтях звітності «Звіту про фінансові результати» досліджуваного підприємства відображені собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, витрати з податку на прибуток [8].

Аналогічно проаналізуємо структуру і динаміку витрат діяльності підприємства (*табл. 4*).

Таблиця 4

Динаміка витрат діяльності підприємства

Показник	За попередній період		За звітний період		Зміна, тис. грн
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	336 815	76,6	186 576	44,5	-150 239
Адміністративні витрати	33 928	0,07	25 767	6,1	-8 161
Витрати на збут	14 917	3,3	11 782	2,8	-3 135
Інші операційні витрати	42 321	9,6	173 476	41,3	131 155
Фінансові витрати	7 441	1,7	12 405	2,9	4 964
Витрати з податку на прибуток	3 994	0,9	9 291	2,2	5 297
Разом	439 416	100	419 297	100	-20 119

Як видно з аналізу, з-поміж витрат найбільшу питому вагу має собівартість реалізованої продукції, яка становить 76,6% у попередньому періоді та 44,5% – у звітному році. Серед інших витрат значну часту займають інші операційні витрати, які в попередньому і звітному періодах становили 9,6 і 41,3%. Змінилася частка адміністративних витрат, відбулося збільшення до 6,1% від загальної суми. Витрати на збут становлять 3,3 і 2,8%. Зросли витрати з податку на прибуток. Загальна ж сума витрат і відрахувань зменшилась на 20 119 тис. грн і в поточному році досягла 419 297 тис. грн порівняно з попереднім. Ці зміни свідчать про оптимізацію витрат виробництва через скорочення операційної діяльності та збільшення інших операційних витрат у зв'язку з упровадженням нових видів діяльності.

Після закінчення звітного періоду здійснюється фінансово-економічний аналіз діяльності суб'єкта господарювання. Головний акцент у цьому аналізі робиться на вивченні й оцінюванні ключових результативних і фінансових показників його роботи. Насамперед це стосується показників прибутку і рентабельності [9].

Зазвичай, до внутрішніх показників рентабельності відносять та аналізують такі, як рентабельність продажу, рентабельність витрат, рентабельність окремих видів продукції [10]. До зовнішніх – рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність позикового капіталу та інші. Ці показники досліджують у динаміці за ряд періодів і порівнюють із нормативними значеннями, урахувавши галузеві особливості суб'єкта господарювання.

Ураховуючи те, що наша робота присвячена аналізу фінансового ланцюжка «доходи – витрати – фінансові результати», теоретично представимо факторну модель взаємозв'язку елементів такого ланцюжка для більш глибокого аналізу чистого прибутку як головного результату діяльності будь-якого суб'єкта господарювання.

$$\text{ЧП} = \text{ЧД} \cdot V_{\text{грн}} \cdot R_v. \quad (1)$$

Список використаної літератури

1. Мочаліна З. М. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів [Електронний ресурс] / З. М. Мочаліна, О. В. Поспелов. – Режим доступу : http://eprints.kname.edu.ua/21500/1/221-227_Мочаліна_ЗН.pdf.

Ця факторна модель була отримана завдяки розширенню базової формули рентабельності продажу ($R_{\text{пр}}$) на потрібні для дослідження показники (чинники), а саме:

$$R_{\text{пр}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \cdot \frac{c_v}{c_b} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \cdot \frac{c_v}{c_b} = R_v \cdot V_{\text{грн}}. \quad (2)$$

Підставляючи формулу (2) у розрахунок чистого прибутку, отримуємо розширену факторну модель:

$$\text{ЧП} = \text{ЧД} \cdot R_{\text{пр}} = \text{ЧД} \cdot V_{\text{грн}} \cdot R_v, \quad (3)$$

де $R_{\text{пр}}$ – рентабельність прибутку; ЧП – чистий прибуток; ЧД – чистий дохід; $\frac{c_v}{c_b}$ – собівартість реалізованої продукції; R_v – рентабельність витрат; $V_{\text{грн}}$ – витрати на 1 грн товарної продукції.

Факторна модель чистого прибутку з використанням методики елімінування дозволить ґрунтовно проаналізувати вплив зазначених вище чинників на фінансовий результат – чистий прибуток, а також визначити резерви його підвищення.

Висновки. На сьогодні розв'язання проблеми прибуткової діяльності є головним завданням для промислових підприємств України, вирішення якої впливає на їхній фінансовий стан, конкурентоспроможність і забезпечує ефективне функціонування в майбутньому. Тому вдосконалення теоретико-методичних підходів щодо аналізу витрат, доходів і фінансових результатів виступає сьогодні важливим питанням у системі управління підприємством у цілому.

Пропонуємо таку послідовність комплексного аналізу та оцінки витрат, доходів і фінансових результатів діяльності промислового підприємства: дослідження звіту про фінансові результати, урахування позитивних і негативних змін у фінансовому ланцюжку «доходи – витрати – фінансові результати»; аналіз динаміки витрат і доходів, що беруть участь у формуванні фінансового результату; аналіз рентабельності підприємства за видами; факторний аналіз чистого прибутку; узагальнення результатів аналізу доходів, витрат і фінансових результатів із визначенням резервів підвищення прибутковості.

2. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. І. В. Сіменко, Т. Д. Косової. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 384 с.
3. Шубіна С. В. Теоретико-методичні підходи до аналізу фінансових результатів у системі управління машинобудівним підприємством / С. В. Шубіна, В. П. Юрченко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 1 (19). – С. 208–213.
4. Шубіна С. В. Концептуальні підходи до теоретико-суттєвої характеристики фінансових результатів / С. В. Шубіна, К. С. Сулименко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 17 бер. 2017 р.). – Х. : ХННІ ДВНЗ «УБС», 2017. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Pentium ; 1GBRAM ; Windows XP, 7, 8 ; Adobe Acrobat Reader 5.0 – 10.0. – Назва з екрана.
5. Синькевич Н. І. Аналіз існуючих прийомів і методів фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / Н. І. Синькевич, Т. М. Василюшин. – Режим доступу : http://business-inform.net/pdf/2014/4_0/313_317.pdf.
6. Рзаєва Т. Г. Економічний аналіз : навч. посіб. / Т. Г. Рзаєва. – Хмельницький : ТУП, 2003. – 199 с.
7. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. – [5-те вид., допов. і перероб.]. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.
8. Шубіна С. В. Теоретико-методичні підходи до обліку та аналізу фінансових результатів промислового підприємства / С. В. Шубіна, Ю. В. Папко // Вісник Університету банківської справи. – 2015. – № 2. – С. 142–147.
9. Шубіна С. В. Економічний аналіз : практикум / С. В. Шубіна, Ж. І. Торяник. – К. : Знання, 2008. – 230 с.
10. Ніколаєва С. П. Сутність, прийоми та методи аналізу фінансового стану підприємств [Електронний ресурс] / С. П. Ніколаєва. – Режим доступу : <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/553/1/49.pdf>.

References

1. Mochalina, Z. M., & Pospelov, O. V. Metodichnyy instrumentariy ta suchasni problemy analizu finansovykh rezul'tativ [Methodical tools and modern problems of financial results analysis]. (n.d.). *eprints.kname.edu.ua*. Retrieved from http://eprints.kname.edu.ua/21500/1/221-227_Мочаліна_3Н.pdf [in Ukrainian].
2. Simenko, I. V., & Kosova, T. D. (Eds.). (2013). *Analiz hospodars'koyi diyal'nosti* [Analysis of economic activity]. Kyiv : Tsentru uchbovoyi literatury [in Ukrainian].
3. Shubina, S. V., & Yurchenko, V. P. (2014). Teoretyko-metodychni pidkhody do analizu finansovykh rezul'tativ v systemi upravlinnya mashynobudivnym pidpryyemstvom [Theoretical and methodical approaches to the analysis of financial results in the management system of the machine-building enterprise]. *Visnyk Universytetu bankiv's'koyi spravy Natsional'noho banku Ukrayiny – Bulletin of the University of Banking of the National Bank of Ukraine*, 1, 384 [in Ukrainian].
4. Shubina, S. V., & Sulymenko, K. S. (2017). Kontseptual'ni pidkhody do teoretyko-suttyevoyi kharakterystyky finansovykh rezul'tativ [Conceptual approaches to the theoretical-essential characteristics of financial results]. *Proceedings from MIIM '17: IV Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Finansovo-kredytna diyal'nist': problemy teorii ta praktyky» – The Four International Scientific and Practical Conference «Financial and credit activity: problems of theory and practice»*. Kharkiv : Kharkiv Educational and Scientific Institute of SHEI «Banking University» [in Ukrainian].
5. Sinkevich, N. I., & Vasilishin, T. M. Analiz isnuuyuchykh pryymiv i metodiv finansovoho analizu diyal'nosti sub'yektiv hospodaryuvannya [Analysis of existing methods and methods of financial analysis of the business entities]. (n.d.). *business-inform.net*. Retrieved from http://business-inform.net/pdf/2014/4_0/313_317.pdf [in Ukrainian].
6. Rzaeva, T. G. (2003). *Ekonomichnyy analiz* [Economic analysis]. Khmelnytsky : TUP [in Ukrainian].
7. Tkachenko, N. M. (2011). *Bukhhalters'kyy finansovyy oblik, opodatkovannya i zvitnist'* [Accounting Financial Accounting, Taxation and Accountability]. (5nd ed. rev). Kyiv : Alerta [in Ukrainian].
8. Shubina, S. V., & Papko, Yu. V. (2015). Teoretyko-metodychni pidkhody do obliku ta analizu finansovykh rezul'tativ promyslovoho pidpryyemstva [Theoretical and methodical approaches to the accounting and analysis of financial results of an industrial enterprise]. *Visnyk Universytetu bankiv's'koyi spravy – Journal of the University of Banking*, 2, 142–147 [in Ukrainian].
9. Shubina, S. V., & Torahion, J. I. (2008). *Ekonomichnyy analiz* [Economic Analysis]. Kyiv : Znannia [in Ukrainian].
10. Nikolaeva, S. P. Sutnist', pryymy ta metody analizu finansovoho stanu pidpryyemstv [Essence, methods and methods of analyzing the financial state of enterprises]. (n.d.). *dspace.kntu.kr.ua*. Retrieved from <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/553/1/49.pdf> [in Ukrainian].